

Biuletyn Polonistyczny

10.12.2019

Data wydarzenia: 07.12.2020 - 09.12.2020

Dyskretny urok władzy. Idealiści, kolaboranci, oportuniści / transdyscyplinarna konferencja naukowa

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Kraków

Organizatorzy: Wydział Polonistyki UJ

Kontynuując dyskusję zapoczątkowaną konferencją "Kalanie własnego gniazda. Kultura, prawo, społeczeństwo" (2018), Wydział Polonistyki, Instytut Europeistyki i Centrum Badań Holocaustu Uniwersytetu Jagiellońskiego mają przyjemność zaprosić na kolejne wydarzenie naukowe poświęcone badaniu związków pomiędzy władzą a społeczeństwem i jednostkami. Podobnie jak podczas poprzedniej konferencji chcielibyśmy stworzyć przestrzeń dla transdyscyplinarnej dyskusji angażującej przedstawicieli różnych dyscyplin oraz perspektyw: historii nauki i humanistyki, filozofii, prawa, historii, literaturoznawstwa, historii idei, etyki, kulturoznawstwa, psychologii, socjologii i dziedzin pokrewnych. Tym razem przewodnim wątkiem konferencji będzie *dyskretny urok władzy*. (z zaproszenia Organizatorów)

Władza przyciąga tych, którzy jej pragną, deformuje tych, którzy ją sprawują oraz przekształca wszystkich, którzy patrzą na nią z daleka. W szczególny sposób oddziałuje na intelektualistów/intelektualistki pracujących w różnych sferach życia społecznego, naukowego, politycznego czy artystycznego. Ciemne światło władzy wytwarza pokusę, by się do niej zbliżyć, dostosowywać, naginać, czasem nawet – umizgiwać. Każda władza w mniej lub bardziej celowy sposób znajduje tych, którzy będą uzasadniać jej racje. Czasem szuka ich otwarcie, przekupuje zasobami, prestiżem, poczuciem docenienia. Niekiedy nie musi nic robić, a intelektualiści garną się do niej sami – powodowani zarówno potrzebami materialnymi, jak i idealistycznym światopoglądem.

Wśród intelektualistów/intelektualistek, których władza przyciąga i deformuje, wytwarzają się najróżniejsze strategie podmiotowe. W stosunku do władzy, zwłaszcza tej tyrańskiej, autorytarnej lub skorumpowanej, można stawiać aktywny opór, „mówić jej prawdę” (Edward Said) lub szukać ratunku w emigracji wewnętrznej. Można przyjąć pozycję duchowego przywódcy, artysty towarzyszącego rewolucji czy też prawodawcy nowego porządku. Można być

Wallenrodem albo po prostu wziąć na siebie czynienie „mniejszego zła”. Można wreszcie samą władzę tworzyć, uczestnicząc w rewolucji, przewrocie czy puczu.

Jak intelektualiści/intelektualiści reagują na władzę i sytuują się wobec niej? Jakie strategie i metody stosują wobec nich rozmaite podmioty władzy? Jesteśmy przekonani, że te pytania otwierają przestrzeń do namysłu nad nieoczywistymi konfiguracjami zależności i zaangażowania. Tytułowi idealisci, kolaboranci i oportuniści są jedynie przykładami podmiotowych pozycji i strategii.

Chcielibyśmy zaprosić Państwa do transdyscyplinarnej refleksji **nad następującymi pytaniami** (poniższa lista ma jedynie charakter sugestii):

- Idee i ideologie: co pcha intelektualistów w stronę władzy?
- Kultura władzy: w jaki sposób wytwarza się siła przyciągania władzy?
- Psychologia konwersji: co sprawia, że intelektualiści przechodzą na stronę rządzących? Jakich koncesji, wyparć i racjonalizacji to wymaga?
- Socjologia konwersji: jakie kategorie osób przechodzą na stronę władzy? Kiedy i dlaczego?
- Jaka jest relacja pomiędzy służeniem władzy a wiarą w jej słuszność? W jakim stopniu wiara, jak u Pascala, może pojawić się od samego służenia władzy?
- Jakie są motywacje „oportunistów” i kolaborantów”? Potrzeba docenienia, awansu, naprawienia krzywdy?
- Jakimi środkami władza przyciąga lub „kupuje” intelektualistów?
- „Eksperci” i „eksperti dworscy”: w jaki sposób naukowcy i intelektualiści uczestniczą w działaniach aparatu władzy oraz jaką rolę tam odgrywają? W jaki sposób można zachować niezależność, będąc wynajętym przez władzę ekspertem?
- W jakim stopniu profesja prawnika jest z konieczności służbą wobec władzy lub utrwalaniem status quo? Jakie są role różnych zawodów prawniczych wobec władzy?
- Jakie są granice dopuszczalnej interpretacji prawa na użytek władzy oraz na czym polega rola „ekspertów dworskich” w procesie legislacyjnym (w świetle aktualnych sporów konstytucyjnych w Polsce i w innych państwach)?
- W jaki sposób władza deformuje swobodę akademicką i tworzenie wiedzy?
- Oddziaływanie władzy a sztuka i muzyka
- Architektura i architekci władzy
- Genderowe wymiary współpracy z władzą
- Intelektualiści a władza totalitarna, autorytarna lub tyrańska
- Kolonialna i post-kolonialna służba intelektualistów
- Dyskretny urok kapitalizmu: w jaki sposób intelektualiści oraz akademia stają się zależni od sił rynkowych?
- Jak rozliczać intelektualistów uwikłanych w (przestępczą) władzę? Jaką odpowiedzialność (prawną, moralną, środowiskową) powinni ponosić? Czy prawo powinno działać wstecz, a jeśli tak, to na jakiej podstawie (reguły norymberskie?)?
- Jak i po co można być intelektualistą-Wallenrodem w obozie władzy?

Biuletyn Polonistyczny

- Jak uwikłanie w służbę władzy dzieli środowisko (literackie, naukowe, prawnicze)? Co dzieje się z więziami przyjaźni lub miłości?

Oprócz paneli w tradycyjnym formacie konferencyjnym (dwudziestominutowych wystąpień oraz dyskusji) planujemy wystąpienia keynote speakerów oraz dodatkowe wieczorne spotkania dla szerszej publiczności.

Opłata konferencyjna wynosi 200 zł (studenci), 300 zł (doktoranci i osoby niezatrudnione na pełnym etacie uniwersyteckim) lub 400 zł (pracownicy naukowci zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze etatu). Opłata pozwoli pokryć koszty organizacyjne, catering, bankiet oraz koszty publikacji pokonferencyjnej. Dopuszczamy możliwość zwolnienia z opłaty konferencyjnej w uzasadnionych przypadkach.

Zgłoszenia zawierające abstrakt (do 300 słów), tytuł proponowanego wystąpienia i krótki biogram czekamy do 15 lutego 2020 roku pod adresem dyskretny.urok.wladzy@gmail.com. O przyjęciu na konferencję poinformujemy do końca lutego 2020 roku.

Planujemy wydanie publikacji pokonferencyjnej.

Do zgłaszania się zachęcamy szczególnie osoby należące do grup niedostatecznie reprezentowanych w akademickich dyskusjach.

Komitet organizacyjno-naukowy:

dr Wojciech Burek
dr Bartosz Kwieciński
dr Olga Szmidt
dr Przemysław Tacik
dr Katarzyna Trzeciak

(informacja Organizatorów)

Data zgłaszania prelegentów: 15.02.2020

Opłata: 200 zł (studenci), 300 zł (doktoranci i osoby niezatrudnione na pełnym etacie uniwersyteckim) lub 400 zł (pracownicy naukowci zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze etatu)

Linki:

- <https://dyskretnyurokwladzy.wordpress.com/?fbclid=IwAR3kAYHevL61cjoCCEGaO4ANS491x2xJa7j92ON358znQTYIVW9Iln48isw>
- <https://www.facebook.com/events/uniwersytet-jagiello%C5%84ski/dyskretny-urok-w%C5%82adzy-ideali%C5%9Bci-kolaboranci-oportuni%C5%9Bci/977085769327288/>

Słowa kluczowe: społeczeństwo, władza